

MESAJUL
președintelui României, Traian Băsescu,
în fața Camerelor reunite ale Parlamentului-incomplet-
(15 septembrie 2009)

Domnule Președinte al Senatului României,
Doamnă Președinte a Camerei Deputaților,
Domnule Prim-ministru,
Stimați membri ai Guvernului,
Doamnelor și domnilor parlamentari,
Stimați invitați,
Dragi români,

Această zi este o zi importantă pentru România. Este un examen de maturitate pentru întreaga clasă politică.

Guvernul României și-a asumat răspunderea pentru trei pachete de legi care pot aduce importante modificări în funcționarea statului.

Marea majoritate a românilor își dorește un sistem de educație performant, care să asigure șanse reale tinerilor pe piața muncii, iar comunitatea locală vrea școala mai aproape de ea. Majoritatea românilor dorește funcționari publici plătiți după merit, care să servească competent interesul cetățeanului.

Majoritatea românilor își dorește un aparat de stat suplu și eficient, nu o puzderie de agenții bugetofage.

Este o schimbare radicală de care România are nevoie și pe care românii o așteaptă de mulți ani.

Salut curajul actualului cabinet și al actualei coaliții de guvernare de a-și asuma politic un pas important în modernizarea statului.

Pe actualele reforme, clasa politică poate construi un stat modern, un stat european care să servească interesele cetățenilor.

Nu mai e loc de ezitări și tergiversări.

Unii își pierd privilegiile pe care le-au avut până acum, alții sunt nevoiți să se adapteze unor noi standarde de performanță.

Astăzi poate înceta complicitatea între clientela politică și politicieni pentru blocarea reformelor. Din acest punct România nu mai poate merge decât înainte.

Orice lege e perfectibilă. Dar actualele legi sunt clădite pe principii care nu pot fi contestate de cei care doresc modernizarea României.

România este acum afectată de criza economică mondială. Cu siguranță nu o puteam evita. Dar am convingerea că puteam plăti un cost mai mic al crizei dacă, după intrarea în Uniunea Europeană, în 2007 și 2008 nu intervenea blocarea sau amânarea procesului de reformă a instituțiilor și de modernizare a statului.

Fără să ducem la capăt aceste reforme, românii vor suferi întotdeauna mai mult decât alți europeni de pe urma oricăror crize economice sau financiare.

Aici, în plenul Parlamentului, am depus jurământul în calitate de Președinte al României. Mă întorc astăzi aici, după 5 ani, în fața reprezentanților aleși ai poporului pentru un bilanț onest al mandatului meu.

Acum cinci ani am declarat chiar în acest loc: ”Vreau să fim alături într-un efort comun și susținut de a moderniza România pe baza principiilor statului de drept, o Românie demnă și încrezătoare în viitorul ei.”

Dragi români,
Doamnelor și domnilor parlamentari,

Cel mai mare privilegiu pe care îl poți avea într-o viață de om este acela de a fi președintele țării tale. Am onoarea, din 2004, să îmi slujesc națiunea și să o ajut să progreseze ca și președinte al României. România este o țară cu o democrație tânără, plină de vitalitate, în continuă creștere, capabilă să se reinventeze pe sine. De la începutul mandatului meu de președinte au existat dezbateri legitime asupra unora dintre deciziile pe care le-am luat, dar este de necontestat faptul că am evoluat cu toții, că pentru România s-au deschis în ultimii ani ferestre de oportunități și că am stabilit câteva direcții care vor ghida cursul țării noastre în viitor. Astăzi vreau să folosesc șansa de a mă adresa Parlamentului pentru a împărtăși cetățenilor României câteva gânduri despre drumul pe care l-am parcurs împreună în ultimii cinci ani și despre viitorul națiunii.

Poate că pentru mulți politicieni sau oameni de afaceri, care aveau probleme cu instituțiile statului, nu am fost președintele pe care și l-au dorit. Dar în fiecare moment al mandatului meu m-am gândit ce președinte îmi doresc românii.

Care sunt așteptările celor mai mulți dintre români de la președintele lor și ce trebuie să fac eu pentru a îmi îndeplini misiunea. Înțelegerea mea, de-a lungul întregului mandat a fost că românii îmi doresc un președinte care să contribuie la modernizarea țării, un președinte care să nu facă nici un fel de compromisuri cu oameni din sistemul pe care îl eticheta în campania din 2004 și după aceea, a fi un sistem ticăloșit și eu nu am făcut aceste compromisuri

Să ne aducem aminte că România anului 2004 era o Românie în care începea să se consolideze un nou Partid Stat arbitrar, care tolera corupția la nivel înalt, limita libertatea presei și marginaliza opoziția.

În anul 2004, victoria mea ca reprezentant al Alianței Dreptate și Adevăr a fost o victorie a nevoii de schimbare, a nevoii de deschidere a instituțiilor Statului către societate, a nevoii ca demnitățile publice să nu mai fie locuri de refugiu față de acțiunea Justiției.

Românii au votat un președinte care să își asume misiunea de a duce România în UE, de a moderniza România, de a acționa pentru a reforma instituțiile.

Mi-am asumat această misiune.

În ultimii 5 ani am acționat pentru a duce la bun sfârșit acest mandat.

Nu am ezitat niciodată să critic acele instituții ale statului sau pe acei politicieni care au blocat reforme esențiale pentru modernizarea României. Din păcate ele au fost considerate de prea multe ori, atacuri.

Am spus lucrurilor pe nume, pentru că românii își doresc un președinte care să le spună adevărul.

Am impulsionat instituțiile statului să își facă datoria, pentru că românii vor instituții în care să aibă încredere.

Poate am făcut și greșeli. Nu ascund acest lucru. Dar întotdeauna am acționat cum am crezut că este mai bine pentru oameni. Pentru milioanele de români care și-au dorit un președinte implicat, un președinte jucător, nu unul spectator.

Doar românii pot judeca ce am făcut și ce nu am făcut bine.

Este adevărat că, de multe ori, fiind prea aproape de evenimente, nu mai realizăm cât de mult s-a schimbat România în acești ani.

După cinci ani, românii au câteva certitudini care înseamnă tot atâția pași în modernizarea României:

Unu: România este membră cu drepturi depline în Uniunea Europeană.

Doi: Autoritățile judiciare competente nu mai au rețineri în anchetarea foștilor și actualilor miniștri

Trei: Cota unică de impozitare este de 16%.

Patru: Presa își ia atâta libertate câtă vrea.

Cinci: Adevărul despre crimele comunismului a fost făcut public în această sală

Șase: Două milioane de dosare ale fostei securități au fost predate CNSAS

Șapte: Românii nu mai votează liste, votează oameni pentru Parlamentul României.

Opt: România a trecut proba consecvenței în politica externă .

Nouă: Marea Neagră, Dunărea și NABUCCO au devenit oficial proiecte europene, cum despre ele vorbeam în campania din 2004.

Zece: Președintele românilor nu a făcut niciun fel de compromisuri – nici măcar compromisul tăcerii - cu oameni și structuri pe care în 2004 le considera parte a sistemului ticăloșit.

Unsprezece: Avem o pensie minimă garantată și pentru acei vârstnici care nu au contribuit la sistemul de pensii.

Doisprezece: S-au simplificat procedurile pentru redobândirea cetățeniei române și creșterea numărului de burse pentru studenții din Republica Moldova.

Tot după cinci ani de zile putem spune că:

- Nu s-a realizat reforma constituțională.
- Nu există nici o condamnare definitivă a unui înalt demnitar – și aici este responsabilitatea judecătorilor
- Există încă o neîncredere a partenerilor europeni față de justiția din România

- Parlamentul încă blochează unele dosare de presupusă corupție

Realizările și neîmplinirile acestui mandat sunt efectul unei confruntări permanente ale forțelor reformiste din societate cu inerția, cu obișnuința, cu dorința oamenilor de a-și păstra privilegiile, cu interesele personale sau de grup, avantajate de vechea orânduire.

Această confruntare a atins apogeul în primăvara lui 2007. Probabil, va mai fi și un apogeu la sfârșitul mandatului. Atunci, la doar câteva luni după ce România reușise, în urma unor eforturi extraordinare, să devină țară membră a Uniunii Europene, o coaliție rapid formată a decis, ignorând legea noastră fundamentală, că președintele trebuie înlăturat.

În ciuda avizului Curții Constituționale, care a constatat că nu a existat nici o încălcare a Constituției din partea Președintelui României, o majoritate parlamentară de 75% a votat pentru suspendarea Președintelui ales. A fost remarcabilă și eficiența comisiei parlamentare, condusă de dl. senator Voiculescu, în a inventa încălcări constituționale acolo unde nu erau.

După o lună, prin referendum național, 75% dintre români s-au pronunțat pentru rămânerea în funcție a Președintelui.

A fost dovada că rezistența la schimbare de la nivel politic nu poate frâna dorința de schimbare a cetățenilor. Dar, în final, a fost și un test al maturității democrației din România. Românii nu s-au lăsat păcăliți și au dat un semnal ferm partidelor politice că procesul de modernizare a statului trebuie să continue.

Să ne amintim că în urmă cu 5 ani, România era în afara Uniunii Europene.

Astăzi, România este stat membru cu drepturi depline al Uniunii Europene. Aderarea ne-a adus o perioadă de creștere economică datorată investițiilor, o creștere a nivelului de trai și o creștere a prestigiului României pe plan internațional.

În ultimul an, apartenența noastră la Uniunea Europeană ne-a oferit șansa de a micșora costurile sociale ale crizei și stabilitatea necesară pentru ca România să continue să fie o țintă privilegiată a investițiilor străine.

Acum câteva zile am fost la fabrica Ford din Craiova, unde investițiile au continuat și deja se produc automobile.

Apartenența la piața comună europeană a contribuit la succesul pe care mari producători, cum este Dacia-Renault, l-au avut în ultimele luni. Chiar în ciuda crizei economice.

Dragi români,

Doamnelor și domnilor parlamentari,

Să ne amintim că în urmă cu 5 ani, în economia românească munca era descurajată. Cei care munceau mai mult erau impozitați mai mult. Clasa de mijloc era considerată un fel de dușman de clasă, care trebuie impozitat la maxim.

În 2004, am promis românilor că, împreună cu guvernul Alianței Dreptate și Adevăr vom încuraja munca.

Că munca bine făcută va fi și bine plătită.

Am convingerea că introducerea cotei unice de impozitare de 16%, pentru care am militat încă din campania electorală din 2004, pe care am susținut-o din prima zi a mandatului meu și chiar după schimbarea de guvern din 2008, a avut un rol crucial în creșterea prosperității economice din ultimii cinci ani.

Patru din cei cinci ani ai mandatului meu au fost caracterizați de o creștere economică fără precedent în istoria contemporană a României.

Cu privire la evoluția veniturilor populației și a creșterii nivelului de trai, Comisia Națională de Prognoză relevă următoarele date :

În perioada 2004 – iulie 2009 s-a realizat o consistentă creștere a salariilor și a pensiilor astfel salariul mediu brut a crescut de la 818 la 1901 Ron, pensia medie de asigurări sociale de stat a crescut de la 232 la 714 RON, iar pensia medie de asigurări sociale în agricultură a crescut de la 74 la 301 Ron.

În același timp, stocul investițiilor străine directe a crescut în intervalul 2004 – iulie 2009, de la 15 md Euro la 55,6 md Euro.

În cazul sărăciei absolute, cea care de fapt reflectă dimensiunea fenomenului propriu-zis, în perioada 2004-2008 numărul persoanelor sărace în sens absolut s-a micșorat de la 4,1 milioane persoane în 2004 la 1,2 milioane persoane în 2008 – date Institutul Național de Statistică. Datorită crizei economice Banca Mondială a prognozat pentru 2009 o creștere a ratei sărăciei absolute la un număr de aproximativ 1,6 milioane persoane sărace ca efect al pierderii locurilor de muncă sau a reducerii veniturilor.

Chiar în situația unor venituri reduse la bugetul de stat față de anul 2008, salariile, pensiile, ajutoarele sociale vor fi plătite la timp, dar vom continua și investițiile.

În continuare, singurul mod în care putem realiza echilibrul între resursele bugetare și ordinea socială este de a produce politici sociale prudente, coerente, bine focalizate și eficiente.

Aș vrea să știți că în România, în mod direct sau indirect, există 11 milioane de asistați, prea mult.

Unul din palierele reformei structurale a statului ar trebui să vizeze flexibilizarea pieței muncii, ca instrument de combatere a sărăciei.

O atenție deosebită trebuie acordată și populației din mediul rural. Nu este prima oară când declar că rezerva strategică de eficiență a României este la țară, în mediul rural. Nu putem continua cu o pondere ridicată de 30% a populației ocupată în sectorul agricol și, în același timp, cu o pondere redusă a salariaților în mediul rural.

O modificare structurală, care să aibă în vedere reducerea locurilor de muncă în agricultură și generarea acestora în alte sectoare, va moderniza și va aduce beneficii celor care trăiesc la sate.

Cea mai mare categorie de cheltuieli bugetare o reprezintă cheltuielile pentru pensii. Acest efort bugetar nu este determinat doar de numărul mare de pensionari, ci ascunde multe abuzuri, printre care aș aminti pensiile de lux, sau cele frauduloase, precum și o parte din pensiile de invaliditate. Menținerea acestor practici afectează sistemul de pensii.

Mai mult, pentru a face față și tendințelor socio-demografice, sunt necesare acțiuni care să vizeze: reducerea numărului de pensionari prin creșterea vârstei medii de pensionare și prin egalizarea

vârstei de pensionare între bărbați și femei și, de asemenea, unificarea sistemului public de pensii.

Doamnelor și domnilor parlamentari,

Ca președinte nu m-am implicat activ decât în zone ale activității economice și sociale care erau prioritare pentru români. Un astfel de sector este sectorul de sănătate

Comisia Prezidențială pentru Analiza și Elaborarea Politicilor din Domeniul Sănătății Publice din România a purtat un dialog timp de mai bine de un an cu toți actorii din sistemul sanitar (sindicate, patronate, organizații profesionale, asociații ale pacienților) și a propus o serie de soluții pentru ameliorarea situației din sistemul sanitar.

Actualul guvern și actualul ministru al Sănătății și-au însușit atât raportul, cât și soluțiile propuse și au elaborat un calendar de implementare a acestora, program pe care până în prezent l-au respectat.

La 1 iunie 2009 au fost finalizate primele 10 ghiduri de practică medicală pentru primele 10 afecțiuni ca incidență. Aceste ghiduri, care vor fi extinse și pentru alte afecțiuni, sunt deosebit de importante, atât pentru pacient, cât și pentru medic, care va putea fi protejat de acuzații de malpraxis, cât și pentru sistem, care va avea un control mai bun asupra procedurilor.

De asemenea, primele 22 de spitale au fost transferate către administrația locală. Un număr mare de spitale a intrat într-un program de modernizare.

Trebuie să continuăm pe acest drum, sănătatea fiind una dintre prioritățile cetățeanului.

Trebuie crescute, în perioada următoare, alocările financiare pentru sănătate, concomitent cu optimizarea alocării resurselor în interiorul sistemului. Majorarea salariilor din sectorul sanitar este absolut necesară, dar odată cu reformarea completă a sistemului.

Cu siguranță reformele în curs vor duce la creșterea calității asistenței medicale

Am predat deja la Cameră acest raport pe sănătate, care sunt convins, este util comisiei de specialitate, având în vedere că a fost elaborate de cei mai renumiți specialiști în domeniu.

Doamnelor și domnilor parlamentari,

Să ne amintim că în urmă cu 5 ani, învățământul era subfinanțat și centralizat. Că părinții și comunitățile locale nu aveau nici un cuvânt de spus și că totul era hotărât de la centru.

Reforma sistemului educațional a constituit un punct central al mandatului din perioada 2004-2009. Pentru învățământul românesc reforma este vitală. M-am implicat și am susținut constant alocarea a cel puțin 6% din PIB pentru bugetul educației, tocmai ca reforma să poată fi implementată.

Am înțeles că reprezintă interesele celor care sunt direct afectați de lipsa de performanță a sistemului de învățământ (elevi, studenți, părinți, profesori) prin crearea unei Comisii Prezidențiale ce a reunit experți în educație și care a avut drept scop furnizarea unui diagnostic și o serie de soluții cu privire la reforma sistemului educațional.

Pe baza Raportului Comisiei Prezidențiale pentru analiza și elaborarea politicilor din domeniul Educației și Cercetării, elaborată de această Comisie, a fost semnat, în 2008, Pactul Național pentru

Educație.

Plecând de la acest Pact, care a arătat că există un consens al clasei politice privind necesitatea ca domeniul educației să devină un domeniu prioritar, experți și reprezentanți ai societății civile au elaborat, într-un spirit nepartizan, o strategie pentru reforma învățământului românesc și o serie de soluții legislative.

Această expertiză a fost pusă la dispoziția Guvernului.

Știu că profesorii au fost dezamăgiți că legea privind creșterea salariilor nu a fost pusă în aplicare la sfârșitul anului 2008. A fost o lege pe care a votat-o Parlamentul în unanimitate, pe care a susținut-o ministrul Educației din acel moment și pe care eu am promulgat-o.

Din păcate nu au existat resursele necesare pentru a se aplica. Criza economică a afectat sever încasările bugetului pentru anul 2009.

Am convingerea că profesorii merită mai mult, ca și medicii sau alte categorii de bugetari. Dar creșterile de salarii în sectorul public trebuie să fie corelate cu creșterea productivității muncii în economie și cu performanțele fiecăruia.

Noua lege a salarizării în domeniul bugetar, pe care Guvernul și-a asumat astăzi răspunderea, pune ordine în sectorul de stat. Odată aplicată această lege vom putea avea creșteri salariale sustenabile și echitabile.

Doamnelor și domnilor,

Am avut o preocupare constantă pentru diminuarea riscurilor sociale cauzate de politici demografice inconsistente, care au fost aplicate pe parcursul mai multor decenii.

În ultimii 20 de ani, populația României s-a redus permanent. Există previziuni conform cărora, dacă se păstrează nivelul actual al ratei fertilității totale, atunci, România va avea circa 16,7 milioane de locuitori în anul 2050 și doar circa 11,9 milioane de locuitori în anul 2075.

Trebuie să renunțăm la incoerența decizională și instituțională, la experimentarea continuă, provizoratul și incertitudinea din sfera politicilor sociale, care au fost estompate în ultimii 7-8 ani de creșterea economică și de posibilitatea de a lucra în străinătate. Fără politici coerente aplicate astăzi, România riscă agravarea în perspectivă a unor procese cum sunt: reducerea natalității, reducerea numărului absolut al populației, îmbătrânirea demografică, reducerea numărului persoanelor active și creșterea numărului de persoane inactive care depind de o persoană activă și așa mai departe. De altfel, în acest scop am și decis înființarea unei Comisii Prezidențiale care să analizeze riscurile sociale și demografice din România. Avem nevoie de politici sociale echitabile, coerente, bine focalizate, eficiente, care să reducă riscurile și să mențină echilibrul bugetar. Pe termen lung, trebuie să ne preocupe nu numai asigurarea creșterii natalității, dar și existența unor finanțe publice solide. Pe termen scurt și probabil mediu, trebuie să avem în vedere și efectele crizei economice mondiale.

Principala problemă constă în reducerea veniturilor statului pe fondul nevoii sale de a crește cheltuielile de protecție socială.

În ceea ce privește implicațiile economice ale îmbătrânirii populației, consider că este crucială o restructurare radicală a sistemului de pensii și asigurări sociale și medicale.

Îmbătrânirea demografică este mai puternică în mediu rural. Aceasta generează o rată anuală mai mare de decese și, ca urmare, sporul natural este puternic negativ la sate, minus 4 la sută și se află în jurul lui zero în urban.

Ruralul se confruntă și cu probleme sociale mai grave. Ponderea populației rurale aflate sub pragul sărăciei este de peste trei ori mai mare decât cea a fragmentului corespunzător din urban.

Tratarea problemei demografice impune și politici coerente cu privire la migrație. În special după intrarea României în Uniunea Europeană, a avut loc o veritabilă explozie a migrației externe, componenta majoră fiind cea a migrației temporare pentru muncă.

Procese economice și sociale majore ale țării sunt condiționate prin plecarea la lucru în străinătate, prin revenirea în țară și prin imigrarea din străinătate în România.

Migrația este un „fenomen social total” prin care pot fi „citite” oportunități și probleme, istorie, prezent și viitor la nivelul societății românești. Multe dintre problemele nerezolvate de tranziția spre economie de piață și spre un stat al bunăstării au fost abordate de către o bună parte dintre români, „pe cont propriu”, prin emigrare temporară în străinătate.

În concluzie, problema demografică trebuie tratată în perspectivă în contextul îmbunătățirii mecanismelor de alocare eficientă a resurselor și de creștere a randamentului factorilor de producție. În acest sens, în mod deosebit, trebuie luată în considerare nevoia de utilizare eficientă a resurselor umane, fixând ca obiectiv strategic creșterea productivității muncii având la bază creșterea performanței. Aceasta trebuie să aibă la bază creșterea performanțelor sistemului național de educație pe fundalul îmbunătățirii politicilor publice de creare de locuri de muncă, în principal în activități creatoare de valoare adăugată mai mare.

Raportul Comisiei Prezidențiale, l-am predat doamnei Președinte, ca de altfel și raportul legat de Educație cu toate diagnosticele din acest raport. Dacă sunt de interes pentru comisiile parlamentare să știți că există.

Doamnelor și domnilor parlamentari,

Să ne amintim că în urmă cu 5 ani, simpla idee de a investiga un ministru sau parlamentar suspectat de corupție era în sine un subiect tabu. În ultimii ani, instituțiile au început să funcționeze. Din 2005, Departamentul Național Anticorupție a trimis în judecată un număr de 20 de foști sau actuali miniștri și parlamentari, din tot spectrul politic.

Acestea sunt realități indiscutabile. Fapte.

Ca Președinte, am fost conștient că românii își doreau ca legea să fie egală pentru toți. De aceea, am cerut permanent Guvernului să adopte reformele necesare.

Am considerat că datoria mea politică și constituțională este să stopez orice ingerință a factorului politic în actul de justiție.

Conform atribuțiilor mele constituționale, am promovat și susținut persoane independente politic față de grupurile de interese nelegitime, pe care le-am considerat capabile să dea eficiență și credibilitate modernizării sistemului juridic.

Rezultatele Direcției Naționale Anti-Corupție, remarcate și de ultimul Raport pe Justiție al Uniunii Europene, și în general schimbarea atitudinii Parchetului față de puterea politică, precum și

consecințele introducerii unor declarații de avere pentru demnitari, înalți funcționari și magistrați, sunt numai câteva elemente care despart radical situația de astăzi, față de cea de acum cinci ani. În primii doi ani ai mandatului, am colaborat bine cu guvernul pentru a depolitiza parchetele, pentru a introduce în sistem procurori tineri și alte reforme necesare sistemului judiciar. În acest fel, am reușit să evităm clauza de salvagardare.

Din păcate, după aderare, reformele din justiție au fost amânate sau chiar blocate până la începutul actualei guvernări. Rezultatul s-a văzut: deși DNA a trimis spre instanțele de judecată 20 de dosare de actuali și foști demnitari, nu există nici o condamnare definitivă. Instanța de judecată este locul în care apar tergiversări și blocaje procedurale.

Deși am reușit să evităm activarea clauzei de salvagardare în 2009, am rămas cu Mecanismul de Cooperare și Verificare al Comisiei Europene.

Trebuie să continuăm procesul de reformă în justiție.

Nu mă aștept să fie ușor. Știu însă cu certitudine că se poate.

Împreună cu Guvernul, cu judecătorii și procurorii, cu fiecare om din sistemul judiciar, cu Parlamentul, vom reuși. Și asta vă spun în calitate de președinte al României și de român responsabil de soarta României.

În ultimele 9 luni am colaborat bine cu actualul guvern și acum avem două coduri – civil și penal - moderne, adaptate realităților acestor zile și practicilor europene în materie.

Prin acest pas reluăm reformele blocate la începutul anului 2007, care vor duce la modernizarea justiției din România. Dar avem urgent nevoie de Codurile de procedură, pentru a crea Justiției condiții să progreseze.

Reforma justiției a început în 2004, prin legi noi prin aducerea de oameni noi. Peste 1200 de magistrați au părăsit sistemul și aproape 1500 de tineri au devenit procurori și judecători. Ce vedeți acum în justiție este în primul rând, pe de o parte rezultatul faptului că magistrații se bucură de totală libertate, pe de altă parte, este evident că nu știu ce să facă cu această libertate. Am convingerea că este o etapă prin care justiția, ca și presa, trebuie să treacă pentru a se maturiza. Ei, magistrații, sunt chemați să garanteze accesul liber al românilor la justiție și se pare că au uitat să citească articolul 21 din Constituția României.

Doamnelor și domnilor parlamentari,

Să ne amintim că în urmă cu 5 ani, România era un stat care ascundea adevărul despre perioada comunistă prin păstrarea sigiliului asupra arhivelor.

Consider că un moment important al mandatului meu s-a petrecut chiar în această sală, pe 18 decembrie 2006, când pentru prima dată regimul comunist din România a fost condamnat oficial. Nu a fost condamnat ca doctrină, ci a fost condamnat pentru crimele acestui regim în spațiul românesc. Și repet încă odată, a fost un regim ilegal și criminal, un regim care s-a instaurat și s-a prăbușit cu tancuri în stradă.

Prin gestul condamnării regimului comunist am vrut să pun întreg mandatul meu sub semnul unei schimbări definitive a atitudinii instituțiilor statului față de problematica trecutului totalitar. Iar primul, și poate cel mai semnificativ semn al schimbării acestei atitudini, a fost transferul a două milioane de dosare din custodia SRI și a altor instituții spre custodia CNSAS. După 2005, și mai

ales după iulie 2007, s-a produs o deschidere fără precedent a arhivelor create de instituțiile fostului Partid Comunist.

Am considerat că o democrație fără memorie este una aflată în gravă suferință. Nu trebuie să uităm, pentru a putea să evităm erorile trecutului.

Am denunțat ferm și consecințele Pactului Ribbentrop–Molotov. Am recunoscut responsabilitatea României, ca de altfel și domnul președinte Ion Iliescu, privind Holocaustul, inclusiv cu referire la etnicii romi deportați în Transnistria. Astăzi în școli există un manual despre Holocaust.

În același sens, al desprinderii de trecut, am considerat că este o prioritate reforma serviciilor de informații. Am vrut să elimin orice suspiciune asupra unor structuri ale statului care trebuie să servească în primul rând siguranța națională a țării.

Din acest motiv, pentru prima dată în ultimii 20 ani, am numit directorii SRI și SIE din partide care se aflau în opoziție față de Președinte.

Am asigurat continuarea înlocuirii cadrelor de conducere a celor două servicii cu oameni tineri, din noua generație de profesioniști ai informațiilor. Acești oameni sunt educați în spiritul valorilor occidentale ale democrației și, datorită vârstei, neafecțați de sechelele trecutului comunist.

O nemulțumire a mea este nefinalizarea, nici până acum, a dosarelor revoluției.

Avem un singur mare adevăr - o revoluție și o mineriadă în care avem peste 1600 de morți, dar nu avem vinovați.

Această mare nedreptate trebuie îndreptată, cu atât mai mult cu cât au trecut 20 de ani și nu există un răspuns clar. Aici aș vrea să fiu foarte bine înțeles. Eu nu cer Justiției o anumită soluție ci cer Justiției să dea o soluție, lucru pe care este obligată să o facă.

Această mare obligație față de cei care și-au dat viața pentru ca noi să trăim liber trebuie îndeplinită.

Și nu voi înceta să cer instituțiilor abilitate să își facă treaba până la capăt.

Am această datorie ca președinte al României și ca român responsabil de soarta acestei țări.

Doamnelor și domnilor parlamentari,

Securitatea națională a fost una din preocupările mele majore în acest mandat.

În perioada 2005-2009, funcționarea CSAT a fost subsumată efortului general de modernizare a României.

În calitatea mea de președinte al Consiliului Suprem de Apărare a Țării, am acționat cu prioritate pentru a asigura funcționarea instituțiilor sistemului național de securitate pe principii de legalitate, profesionalism, eficiență și neimplicare politică.

În cei cinci ani de funcționare ai CSAT am reușit câteva realizări semnificative, având un impact pozitiv asupra funcționării sistemului de securitate națională, inclusiv asupra performanței sale.

Pentru a asigura o funcționare unitară și integrată a sistemului de securitate națională, în cadrul

Consiliului Suprem de Apărare a Țării, în ședința din 17 aprilie 2006, am adoptat Strategia de Securitate Națională a României.

Aceasta reprezintă un document modern care reflectă aspirațiile actuale ale României și acoperă obligațiile statului român, atât în fața propriilor cetățeni, cât și în raport cu alianțele și organizațiile internaționale din care facem parte.

Creșterea calității în funcționarea serviciilor de informații a fost posibilă prin reorganizare și întinerire. CSAT a aprobat reconfigurarea serviciilor de informații și unele modificări ale regulamentelor de organizare și funcționare.

Pentru prima dată, după 60 de ani, serviciile românești de informații revin la o organizare pe model occidental, reforma lor fiind inspirată și asistată de omoloagele din Occident. Performanța profesională înregistrată în timpul misiunilor naționale sau internaționale, arată că am făcut ce trebuia.

Responsabilitatea față de așteptările societății civile poate fi demonstrată cel mai bine prin transferul către CNSAS a dosarelor fostei Securități. Hotărârile Consiliului au constituit factorul decisiv în accelerarea procesului de desecretizare și transfer al dosarelor în cauză.

Tot sub președinția mea, Consiliul Suprem de Apărare a Țării a hotărât instituirea Comunității Naționale de Informații, având ca principală misiune integrarea informațiilor provenite de la toate structurile.

Am încurajat și sprijinit o relație transatlantică puternică și o cooperare cât mai strânsă între NATO și Uniunea Europeană. În toți acești ani, România a demonstrat, militar și informativ, că din punct de vedere strategic este un câștig pentru NATO și pentru Uniunea Europeană.

Noul profil internațional al României a fost întărit și prin continuarea cu succes a misiunilor internaționale asumate, indiferent că acestea au fost în Bosnia-Herțegovina, Kosovo, Afganistan sau în Irak. Performanța militarilor noștri a fost foarte bună și ea a adus țării multiple aprecieri internaționale.

Pe fondul creșterii amenințării teroriste la nivel global, una dintre preocupările principale ale Consiliului a constituit-o optimizarea capacității operaționale a componentelor Sistemului Național de Prevenire și Combatere a Terorismului și crearea condițiilor necesare implementării unor măsuri pentru diminuarea factorilor de risc asociați acestui fenomen.

În martie 2005, trei jurnaliști români au fost răpiți în Irak.

După două luni serviciile de informații au reușit, printr-o bună colaborare a instituțiilor statului, să-i aducă pe cei trei jurnaliști, teferi, în țară. Acest episod a demonstrat capacitatea instituțiilor care au atribuții în domeniul siguranței naționale de a lucra eficient, împreună cu partenerii vest-europeni, în rezolvarea unor chestiuni sensibile pe agenda luptei împotriva terorismului internațional.

Pe partea de combatere a corupției și a criminalității organizate, un pas înainte în asigurarea unui mai bun management al acțiunilor de asigurare a ordinii publice l-a constituit înființarea Centrului Național de Conducere a Acțiunilor de Ordine Publică, conceput în urma documentării realizate de către specialiști ai Ministerului Administrației și Internelor în țări din Uniunea Europeană.

Ca Președinte al CSAT, am susținut asumarea responsabilității în zona securității energetice, în vederea alinierii la politicile Uniunii Europene. Am cerut guvernului să realizeze strategia

energetică a României pentru perioada 2007 – 2020. Acest document are în vedere implicarea României în proiecte importante cum ar fi proiectul „Nabucco” și conducta de petrol Constanța - Trieste. În acest context, Guvernul a lansat și un concept privind diplomația energetică, având în vedere lărgirea acestuia pe piețe cum ar fi cea din jurul Mării Caspice, Orientul Apropiat sau Africa de Nord.

Am aprobat retragerea din Irak a trupelor românești în vara acestui an. Aceasta decizie , in baza memorandumului semnat cu guvernul irakian, marchează sfârșitul celei mai complexe misiuni a armatei române după cel de-al doilea război mondial. Peste 8400 de militari români au onorat cuvântul dat de România ca aliat și și-au făcut cu cinste datoria timp de șase ani, în condiții grele. Mă închin în memoria militarilor căzuți în Irak și Afganistan, Căzuți la datorie sub drapelul patriei.

În ciuda multelor încercări din acești ani de a politiza prezența soldaților români în Irak, personal am fost adeptul menținerii cuvântului dat. România a rămas astfel un stat responsabil, predictibil și de încredere pentru aliații noștri.

Am apreciat că obligațiile asumate în mandatul președintelui Ion Iliescu sunt obligații ale României și ele trebuie duse până la capăt, indiferent dacă astăzi , după ce am intrat în NATO și UE, acest lucru ne place sau nu, fie că vorbim despre angajamentele noastre în Balcanii de Vest sau în Afganistan.

Doamnelor și domnilor parlamentari,

Să ne amintim că, până în urmă cu 5 ani, România bătea încă la porțile Uniunii Europene. Să ne amintim că în 2004, chiar dacă negocierile erau finalizate, era pusă sub semnul întrebării data aderării la Uniunea Europeană, datorită clauzei speciale pe justiție, precum și a altor curențe administrative, mai ales în domeniul precum agricultura, mediu și concurența.

A fost un efort intern și de politică externă consistent pentru ca 1 ianuarie 2007 să fie momentul aderării, un efort care s-a atins pe durata mai multor ani, și la care au contribuit toate partidele politice, alături de români.

Astăzi, țara noastră are un profil internațional bine conturat.

Deplina recunoaștere a României ca stat credibil și predictibil, atașat valorilor euro-atlantice, a venit odată cu summitul NATO din primăvara anului 2008. A fost, fără îndoială, o reconfirmare a poziției României pe scena internațională, de care trebuie să fim mândri.

Ca președinte am acționat pentru ca vocea României să fie auzită în lume.

Nu mi-a fost teamă să spun și adevăruri incomode, care au trebuit spuse.

Un stat care nu are curajul să stea drept în relațiile internaționale va fi călcat în picioare.

Am dezvoltat relațiile deja bune cu partenerii noștri europeni și nord-americani, precum și cu țări prietene de pe toate continentele.

Aș menționa, în acest sens, cu deosebire, consolidarea parteneriatului strategic cu Statele Unite ale Americii, precum și dezvoltarea unor parteneriate similare cu Republica Franceză și Republica Coreea. În cursul lunii viitoare, România va încheia un parteneriat strategic cu Polonia, care va conferi noi valențe eforturilor noastre în Uniunea Europeană și în vecinătate.

Consolidarea parteneriatului strategic cu Statele Unite ale Americii are la bază interesele noastre comune, ce vizează securitatea și prosperitatea cetățenilor noștri, dar poate mai înainte de toate, valorile libertății și democrației. De la începutul mandatului meu am considerat că, alături de prezența în structurile euro-atlantice, numai o relație consolidată cu SUA poate da României garanțiile de securitate pe termen lung, de care avem nevoie. În acest sens, amintesc semnarea, în anul 2005, a „Acordului dintre România și SUA privind activitatea forțelor Statelor Unite staționate pe teritoriul României”. În baza Acordului, militari americani operează și se instruiesc, împreună cu soldați români, în cadrul facilităților militare din zona Dobrogei.

Fără îndoială că această colaborare va întări eforturile noastre privind asigurarea unui climat de stabilitate și securitate la Marea Neagră.

Suntem parte a proiectului Nabucco și am dovedit o prezență activă în domeniul cooperării politice și economice din zona Mării Negre. Proiectul Nabucco e un proiect față de care mulți politicieni și analiști români s-au arătat sceptici. Dar Nabucco e în curs de realizare. La capătul unui uriaș efort diplomatic al statelor participante la proiect, s-a semnat recent, la Ankara, acordul de construire a gazoductului. Securitatea energetică a țării este o prioritate și trebuie să rămână o prioritate, nu doar pentru a asigura diversificarea surselor și necesarul de consum, ci pentru a menține suveranitatea națională și autonomia deciziilor politice ale guvernelor României.

Vreau să afirm, de asemenea, că România a reușit să așeze problema zonei Mării Negre pe agenda Uniunii Europene, pornind de la interesul nostru național. Este crucial pentru România ca la frontiera UE și NATO să se afle un spațiu de securitate și prosperitate.

Evenimentele ne-au confirmat evaluarea.

Conflictul ruso-georgian a trezit Europa la realitate. România și-a confirmat încă o dată capacitatea de expertiză referitoare la această zonă, precum și corectitudinea evaluării strategice făcute, atunci când prezenta „salva” de conflicte înghețate din jurul Mării Negre ca pe un element de risc la adresa securității naționale și a păcii în regiune - Transnistria, Abhazia, Osetia de Sud, Nagorno Karabach. Avem nevoie de Rusia în soluționarea acestor probleme de securitate: Rusia trebuie însă să joace acest rol cu responsabilitate și bună credință. România dorește o relație pragmatică, bazată pe încredere și respectarea intereselor reciproce cu Federația Rusă.

În pofida celor care doresc să minimalizeze importanța acordată regiunii Mării Negre de către comunitatea euroatlantică, amintesc procesele care au fost lansate în perioada 2005-2009, ca urmare a eforturilor diplomatice ale României: Forumul Mării Negre pentru Dialog și Parteneriat, Euroregiunea Mării Negre sub egida Consiliului Europei, Sinergia Mării Negre în cadrul Uniunii Europene, precum și asigurarea implicării NATO, în premieră, în această regiune, ca urmare a rezoluției Summit-ului NATO de la București. Au fost, dacă vreți, succese ale politicii externe românești care au plecat de la interesul național, cu reverberații regionale importante în domeniul dezvoltării, al democratizării și al comunicării între țările riverane la Marea Neagră.

O altă inițiativă promovată de România, care a avut un ecou favorabil la nivelul Uniunii Europene este proiectul pentru o Strategie a Uniunii în regiunea Dunării. Ne-a bucurat faptul că la Consiliul European din iunie Comisia a fost mandatată să elaboreze viitoarea Strategie a Uniunii în regiunea Dunării. Această strategie va contribui la valorificarea potențialului economic și de transport fluvial al Dunării în perspectiva dezvoltării legăturii Dunăre – Main – Rin.

Statul român a obținut în timpul mandatului meu o decizie favorabilă a Curții de la Haga, în diferendul cu Ucraina privitor la delimitarea platoului continental și a zonei economice exclusive în

Marea Neagră. A fost un efort dificil, dus la bun sfârșit de o nouă generație de diplomați excepționali.

Victoria României la Haga este doar un exemplu care confirmă ce poate realiza România, dacă știm să ne apărăm drepturile.

Ca și poziția României în cazul statutului provinciei Kosovo, victoria României la Haga demonstrează soliditatea abordării pe care am susținut-o în acești ani, în relațiile dintre state: aceea a supremației dreptului internațional, a forței dreptului în locul dreptului forței, după cum spunea Nicolae Titulescu.

Doamnelor și domnilor,

Faptul că am insistat pe problematica euroatlantică, nu înseamnă că interesele strategice ale României se limitează strict la acest spațiu. Am extins relațiile cu statele din Caucaz și Asia Centrală. La sfârșitul acestei luni vom semna un parteneriat cu Republica Azerbaidjan, care devine un pol energetic pentru România.

Vizitele frecvente în Orientul Mijlociu și în zona Golfului demonstrează că problemele regiunii nu ne-au fost și nu ne pot fi indiferente. Dorim să promovăm mai atent și, acolo unde este nevoie, să regăsim intensitatea anterioară a relațiilor cu aceste state.

Anvergura și dinamismul Chinei potențează extinderea relațiilor tradiționale. În egală măsură, căutăm să dezvoltăm accelerat legăturile cu Japonia, Republica Coreea, India și alte state asiatice. Aș dori să vă informez că este în curs de finalizare un Raport complet legat de detalii, el merge până la detaliu cu privire la politica externă derulată din decembrie 2004 și până acum, odată cu încheierea mandatului voi transmite Parlamentului un exemplar, Guvernului un exemplar, la Cotroceni un exemplar și unul la mine. (...)

Departamentul de Comunicare Publică
15 Septembrie 2009